

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 192 (XXXVI) — Nr. 296

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 4 aprilie 2024

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 624 din 21 noiembrie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală	2–3
Decizia nr. 625 din 21 noiembrie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (5 ¹) din Codul de procedură penală	3–5
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
334. — Ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități pentru aprobarea versiunii extinse a Ghidului care conține instrumentele de lucru privind accelerarea procesului de dezinstituționalizare	6
4.042. — Ordin al ministrului educației pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea și funcționarea centrelor de consiliere și orientare în carieră din instituțiile de învățământ superior	7–9
20.488. — Ordin al ministrului cercetării, inovării și digitalizării privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Comisiei de evaluare a performanței pentru integrarea activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică a organizațiilor de cercetare	9–12
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 11 din 11 martie 2024 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	13–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 624**

din 21 noiembrie 2023

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin. (1)
din Codul de procedură penală**

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Nicoleta-Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată, din oficiu, de Judecătoria Sectorului 4 București — Secția penală în Dosarul nr. 3.837/4/2020 și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.470D/2020.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, reținând că modalitatea de înlăptuire a justiției este supusă cenzurii judecătorului.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 17 iunie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 3.837/4/2020, **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală.** Excepția a fost ridicată, din oficiu, de instanța de judecată într-o cauză având ca obiect soluționarea plângerii formulate în temeiul art. 340 din Codul de procedură penală.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autoarea acesteia susține, în esență, că norma procesual penală criticată nu respectă condițiile de claritate și previzibilitate stabilite în art. 1 alin. (5) din Constituție, determinând o limitare nejustificată a dreptului la petiționare. Astfel, apreciază că norma nu este clară sub aspectul dreptului persoanei a cărei plângere împotriva soluțiilor de clasare a fost admisă, s-a infirmat ordonanța procurorului de netrimitere în judecată și s-a dat aceeași ori altă soluție de netrimitere în judecată, pentru alte motive sau pentru unele dintre motivele invocate de petent, de a formula plângere la judecătorul de cameră preliminară. Reține că, anterior noului Cod de procedură penală, această problemă de drept a fost tranșată de către Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiile Unite, prin Decizia nr. 1 din 19 ianuarie 2009. Observă că în actuala reglementare există un dubiu asupra aplicării în continuare a deciziei instanței supreme, precitată, având în vedere că, potrivit art. 339 alin. (5) din Codul de procedură penală, ordonanțele prin care se soluționează plângerile împotriva soluțiilor, actelor sau măsurilor nu mai pot fi atacate cu plângere la procurorul ierarhic superior. Susține că excepția de neconstituționalitate ar trebui admisă, având în vedere că aplicarea corelativă a dispozițiilor art. 340 alin. (1) și ale art. 339 alin. (5) din Codul de procedură penală pare să restrângă dreptul persoanei a cărei plângere împotriva soluțiilor de clasare a fost admisă, s-a infirmat ordonanța procurorului

de netrimitere în judecată și s-a dat aceeași ori altă soluție de netrimitere în judecată, pentru alte motive sau pentru unele dintre motivele invocate de petent, de a formula plângere la judecătorul de cameră preliminară. Mai mult, susține că, în această situație, este neclar dacă judecătorul de cameră preliminară va aplica dispozițiile art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 21 din Constituție, permițând accesul la justiție al petentului a cărei plângere a fost admisă de către procurorul ierarhic superior, sau va aplica în continuare Decizia nr. 1 din 19 ianuarie 2009, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiile Unite, cu toate că dispozițiile art. 339 alin. (5) din Codul de procedură penală interzic expres atacarea cu plângere la procurorul ierarhic superior a ordonanțelor prin care se soluționează plângerile împotriva soluțiilor, actelor sau măsurilor de urmărire penală.

6. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

7. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au transmis punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

8. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

9. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală, având următorul cuprins: „(1) *Persoana a cărei plângere împotriva soluției de clasare, dispusă prin ordonanță sau rechizitoriu, a fost respinsă conform art. 339 poate face plângere, în termen de 20 de zile de la comunicare, la judecătorul de cameră preliminară de la instanța căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță.*”

10. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate încalcă dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (5) privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor.

11. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că argumentele invocate de autoare în susținerea acesteia nu reprezintă veritabile critici de neconstituționalitate, ci constituie ipoteze juridice construite de către aceasta, care vizează interpretarea și aplicarea normelor procesuale penale criticate. Totodată, în motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea sesizează existența unor ipoteze juridice care aduc în discuție un vid legislativ, de natură să încalce dispozițiile constituționale invocate. Or, conform prevederilor art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, „*Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului*”.

12. Curtea a statuat, în jurisprudența sa, că nu este competentă să se pronunțe cu privire la aspectele ce țin de interpretarea și aplicarea legii (Decizia nr. 1.402 din 2 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 823 din 9 decembrie 2010, Decizia nr. 357 din 22 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 406 din 9 iunie 2011, Decizia nr. 785 din 17 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 3 februarie 2016, paragraful 17, Decizia nr. 145 din 17 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 10 iunie 2016, paragraful 19, și Decizia nr. 698 din 29 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 163 din 6 martie 2017, paragraful 23), aceste aspecte urmând să fie soluționate de către instanța de judecată. Interpretarea conținutului normelor juridice, ca fază indispensabilă procesului de aplicare a legii la situațiile de fapt deduse judecării, este de competența instanțelor judecătorești. În cazuri similare, Curtea a reținut că a răspunde criticilor autorilor excepției într-o atare situație ar însemna o ingerință a Curții Constituționale în activitatea de judecată, ceea ce ar contraveni prevederilor art. 126 din Constituție, potrivit cărora justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege (Decizia nr. 598 din 12 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 496 din

19 iulie 2012, Decizia nr. 149 din 14 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 586 din 21 iulie 2017, paragraful 14, Decizia nr. 332 din 11 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 667 din 16 august 2017, paragraful 14, Decizia nr. 421 din 15 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 763 din 26 septembrie 2017, paragraful 13, Decizia nr. 466 din 27 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 768 din 27 septembrie 2017, paragraful 16, Decizia nr. 735 din 23 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 282 din 29 martie 2018, paragraful 18, Decizia nr. 783 din 5 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 262 din 26 martie 2018, paragraful 16, Decizia nr. 820 din 12 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 353 din 23 aprilie 2018, paragraful 21, Decizia nr. 500 din 17 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 977 din 19 noiembrie 2018, paragraful 14, și Decizia nr. 824 din 12 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 192 din 10 martie 2020).

13. Prin urmare, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală este inadmisibilă.

14. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată, din oficiu, de Judecătoria Sectorului 4 București — Secția penală în Dosarul nr. 3.837/4/2020.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Sectorului 4 București — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 21 noiembrie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,

Mihaela Ionescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 625

din 21 noiembrie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Nicoleta-Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Ioana Roșca în Dosarul nr. 4.303/192/2019 al Judecătoriei Bolintin-Vale și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.961D/2020.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, având în vedere deciziile Curții Constituționale nr. 382 din 18 iunie 2020 și nr. 516 din 15 iulie 2021.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 23 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 4.303/192/2019, **Judecătoria Bolintin-Vale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală.** Excepția a fost ridicată de Ioana Roșca cu ocazia soluționării plângerii formulate de aceasta împotriva soluției de clasare dispuse de parchet, menținută prin ordonanța prim-procurorului parchetului cu privire la intimata-înculpată, cercetată sub aspectul săvârșirii infracțiunii de complicitate la camătă. În cauza penală a fost pusă în mișcare acțiunea penală față de intimata-înculpată.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autoarea acesteia susține, în esență, că prin normele procesual penale criticate este pusă în imposibilitatea de a beneficia în concret de calea de atac a plângerii, iar, față de procedura camerei preliminară, prevăzută de art. 345 din Codul de procedură penală, aceleași persoane interesate se află în situații vădit discriminatorii, deși, cel puțin din perspectiva cererilor și excepțiilor pe care le-ar putea ridica, acestea au aceeași rațiune, fără a exista vreo justificare rezonabilă care să mențină un tratament diferit pentru situații similare. Susține că normele procesual penale criticate sunt restrictive în materie de probatoriu, astfel că accesul la justiție este iluzoriu și contrar dreptului la un recurs efectiv. Susține că prin dispozițiile legale criticate se acceptă posibilitatea ca o procedură de judecată pe fond să se întemeieze pe o procedură anterioară, doar a acuzării, care restrânge dreptul la apărare într-o manieră incompatibilă cu garanțiile dreptului la un proces echitabil. În plus, susține că normele criticate limitează autoritatea judecătorului și puterea de apreciere asupra cauzei cu care este investit, iar, în ceea ce o privește pe autoarea excepției, aceasta s-ar afla într-o vădită poziție de inferioritate față de procurorul care și-ar fi selectat doar acele probe ce i-au servit rezultatului dorit, autoarea neavând posibilitatea de a contesta în vreun fel procedura de administrare de probe și nici soluția, până la momentul la care s-a adresat judecătorului de cameră preliminară. Totodată, susține că neacordarea plenitudinii de exercițiu în materie de administrare de probatoriu afectează și principiul prevăzut de art. 2 paragraful 1 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale — recunoscut numai în materie penală, întrucât obiectul judecării îl constituie raportul juridic penal de conflict ce analizează și fondul cauzei penale, respectiv îndeplinirea cerinței de „probe necesare”, iar, în condițiile în care probele nu pot avea o valoare dinainte stabilită, rolul judecătorului ar fi acela ca, prin verificarea în procedura prevăzută de art. 341 din Codul de procedură penală, să dea valoare și să analizeze atât legalitatea, cât și temeinicia soluției.

6. **Judecătoria Bolintin-Vale** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, invocă Decizia Curții Constituționale nr. 382 din 18 iunie 2020, în care s-a reținut că dispozițiile legale criticate au mai fost supuse controlului de constituționalitate prin raportare la aceleași prevederi din Constituție și din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale — invocate și în prezenta cauză — și față de critici similare, prin deciziile nr. 41 din 4 februarie 2020, nr. 204 din 3 aprilie 2018, nr. 530 din 11 iulie 2017 și nr. 529 din 11 iulie 2017, excepția de neconstituționalitate fiind respinsă ca neîntemeiată. Potrivit considerentelor deciziilor precitate, limitarea mijloacelor de probă, pe baza cărora judecătorul de cameră preliminară poate soluționa plângerea formulată împotriva soluțiilor de neurmărire sau de netrimitere în judecată, este justificată, având în vedere natura juridică a acestei plângeri, care nu vizează judecarea propriu-zisă a cauzei penale, ci constituie un mijloc procedural prin care se realizează un examen al dispoziției procurorului atacate sub aspectul legalității acesteia. Referitor la pretinsa discriminare susținută de autoare în raport cu procedura de cameră preliminară, prevăzută de art. 345 și următoarele din Codul de procedură penală, având în vedere o posibilă finalitate comună, respectiv începerea judecării, judecătorul de cameră preliminară are în vedere că cele statuate de Curtea

Constituțională prin Decizia nr. 802 din 5 decembrie 2017 se aplică *mutatis mutandis*.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au transmis punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins: „(5¹) *Judecătorul de cameră preliminară, soluționând plângerea, verifică soluția atacată pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală și a oricăror înscrisuri noi prezentate.*” Art. 341 alin. (5¹) a fost modificat de art. 1 pct. 36 din Legea nr. 201/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 618 din 6 iulie 2023. Însă, având în vedere cele statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală în forma în vigoare de la data sesizării instanței de contencios constituțional.

11. Autoarea excepției de neconstituționalitate susține că normele procesual penale criticate încalcă atât dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (5) care consacră obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, ale art. 11 privind dreptul internațional și dreptul intern, ale art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în drepturi, ale art. 21 alin. (3) privind dreptul părților la un proces echitabil, ale art. 53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, ale art. 124 alin. (2) privind înfăptuirea justiției, cât și prevederile art. 6 referitoare la dreptul la un proces echitabil și ale art. 13 privind dreptul la un recurs efectiv din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și ale art. 2 paragraful 1 din Protocolul nr. 7 la Convenție, referitor la dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală au mai fost supuse controlului de constituționalitate prin raportare la aceleași prevederi din Constituție invocate și în prezenta cauză și față de critici similare.

13. Astfel, prin Decizia nr. 516 din 15 iulie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1110 din 22 noiembrie 2021, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate și a reținut că limitarea mijloacelor de probă — pe baza cărora judecătorul de cameră preliminară poate soluționa plângerea formulată împotriva soluțiilor de neurmărire sau de netrimitere în judecată — este justificată, având în vedere natura juridică a acestei plângeri, care nu vizează judecarea propriu-zisă a cauzei penale, ci constituie un mijloc procedural prin care se realizează un examen al ordonanței procurorului, atacată sub aspectul legalității acesteia. Ca urmare, este firesc ca, în vederea soluționării plângerii, instanța să verifice, pe baza materialului și a lucrărilor existente în dosarul cauzei, care au fost avute în vedere de procuror la emiterea ordonanței de neurmărire/netrimitere în judecată atacate, dacă această soluție a fost sau nu dispusă cu respectarea prevederilor legale. Curtea a constatat că dispozițiile criticate nu încalcă dreptul la un proces echitabil,

astfel cum este acesta consfințit de prevederile constituționale și de reglementările internaționale, petentul având deplina libertate de a demonstra în fața instanței de judecată nelegalitatea actului atacat, în raport cu lucrările și materialul din dosarul cauzei, cu notele scrise depuse, precum și cu cererile și excepțiile formulate de către inculpat cu privire la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale. Curtea nu a primit nici critica potrivit căreia se încalcă dreptul de acces liber la justiție, plângerea reglementată de dispozițiile art. 341 din Codul de procedură penală reprezentând, prin ea însăși, o garanție a realizării acestui drept.

14. Prin decizia mai sus menționată, Curtea a mai reținut că stabilirea unor reguli speciale de procedură în cazul judecării plângerii împotriva ordonanței procurorului de neurmărire/netrimiterie în judecată este realizată de legiuitor în exercitarea competenței sale constituționale și nu încalcă accesul liber la justiție, statuând, în acest sens, că legiuitorul poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, precum și modalitățile de exercitare a drepturilor procedurale, principiul accesului liber la justiție presupunând posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a utiliza aceste proceduri, în formele și în modalitățile instituite de lege (Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994).

15. De asemenea, Curtea a constatat că drepturile fundamentale menționate anterior nu sunt cu nimic îngrădite prin dispozițiile de lege criticate, din moment ce prevederile art. 341 alin. (6) și (7) din Codul de procedură penală reglementează soluțiile ce pot fi date de judecătorul de cameră preliminară plângerii împotriva ordonanțelor procurorului de neurmărire/netrimiterie în judecată. Astfel, indiferent de soluția pronunțată, judecătorul de cameră preliminară apreciază și cu privire la probele administrate în dosarul de urmărire penală, inclusiv sub aspectul dacă acestea sunt sau nu suficiente pentru a fundamenta soluția organului de cercetare penală. Dreptul la un proces echitabil al petentului este pe deplin asigurat, acesta având posibilitatea să se prevaleze de toate garanțiile procesuale ce caracterizează acest drept, sens în care, în cazul prevăzut de dispozițiile art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. c) din Codul de procedură penală, procurorul și inculpatul pot face, motivat, contestație cu privire la modul de soluționare a excepțiilor privind legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale, contestație ce va fi soluționată în lumina Deciziei Curții Constituționale nr. 663 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 52 din 22 ianuarie 2015, cu participarea părților, a subiecților procesuali principali și a procurorului, asigurându-se, în acest fel, comunicarea către aceștia a documentelor care sunt de natură să influențeze decizia judecătorului, precum și posibilitatea de a discuta în mod efectiv observațiile depuse în fața instanței. De altfel, faptul că judecătorul de cameră preliminară are posibilitatea de a verifica,

în cauzele în care a fost pusă în mișcare acțiunea penală, legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale, putând să excludă probele nelegal administrate ori, după caz, să sancționeze, potrivit art. 280—282 din Codul de procedură penală, actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii, în așa fel încât, în situația dispunerii începerii judecării, probele astfel excluse nu mai pot fi avute în vedere la judecarea în fond a cauzei, nu reprezintă altceva decât o reflectare a exigențelor dreptului la un proces echitabil.

16. Tot prin Decizia nr. 516 din 15 iulie 2021, citată anterior, Curtea a constatat că textul de lege criticat reglementează atât cu privire la citarea petentului și a intimaților și încunoaștințarea procurorului în această procedură, cu posibilitatea de a depune note scrise referitor la admisibilitatea ori temeinicia plângerii, cât și cu privire la posibilitatea petentului și a intimaților de a formula cereri și de a ridica excepții cu privire la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale, dacă în cauză a fost pusă în mișcare acțiunea penală. În aceste condiții, petentul — fiind citat și având posibilitatea de a depune note scrise referitor la admisibilitatea și temeinicia plângerii, de a demonstra nelegalitatea soluției atacate în raport cu lucrările și materialul din dosarul de urmărire penală și oricare înscrisuri noi prezentate, de a formula cereri și de a ridica excepții cu privire la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale, în măsura în care în cauză a fost pusă în mișcare acțiunea penală — beneficiază de toate garanțiile dreptului la un proces echitabil.

17. Pentru aceleași argumente, Curtea a constatat că dispozițiile art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală nu contravin nici prevederilor art. 24 din Legea fundamentală. Astfel, Curtea a reținut că garanțiile procesuale mai sus analizate reprezintă tot atâtea garanții ale realizării unei apărări eficiente, în condițiile ce rezultă din ipoteza juridică reglementată prin norma criticată. Mai mult, în etapele procesuale pe care le parcurge, autorul plângerii formulate — potrivit dispozițiilor art. 340 din Codul de procedură penală — poate fi asistat de un avocat ales sau numit din oficiu, în conformitate cu exigențele dreptului fundamental la apărare.

18. În același sens sunt și Decizia nr. 204 din 3 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 624 din 18 iulie 2018, Decizia nr. 41 din 4 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 21 aprilie 2020, Decizia nr. 373 din 18 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 937 din 13 octombrie 2020, și Decizia nr. 335 din 20 mai 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1036 din 29 octombrie 2021.

19. Întrucât nu au intervenit elementele noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluția de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate pronunțată prin deciziile menționate anterior, precum și considerentele care au fundamentat această soluție își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

20. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ioana Roșca în Dosarul nr. 4.303/192/2019 al Judecătoriei Bolintin-Vale și constată că dispozițiile art. 341 alin. (5¹) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Bolintin-Vale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 21 noiembrie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA DREPTURILOR
PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

ORDIN

pentru aprobarea versiunii extinse a Ghidului care conține instrumentele de lucru privind accelerarea procesului de dezinstituționalizare

Având în vedere:

— Legea nr. 7/2023 privind susținerea procesului de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități și aplicarea unor măsuri de accelerare a acestuia și de prevenire a instituționalizării, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative;

— Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

— Legea nr. 221/2010 pentru ratificarea Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptată la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, deschisă spre semnare la 30 martie 2007 și semnată de România la 26 septembrie 2007, cu modificările ulterioare;

— Hotărârea Guvernului nr. 490/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale privind drepturile persoanelor cu dizabilități „O Românie echitabilă” 2022—2027;

— Hotărârea Guvernului nr. 1.543/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea procesului de dezinstituționalizare, pentru perioada 2022—2030;

— Referatul de aprobare nr. 11.168 din 2.04.2024,

în temeiul prevederilor art. 1 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 234/2022 privind atribuțiile, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, cu modificările ulterioare,

președintele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă versiunea extinsă a Ghidului care conține instrumentele de lucru privind accelerarea procesului de dezinstituționalizare, prevăzut în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Ghidul privind instrumentele de lucru pentru accelerarea procesului de dezinstituționalizare se utilizează atât de către echipele care coordonează procesul de dezinstituționalizare la nivel național și județean, cât și de către persoanele care sunt implicate la nivelul centrelor și al persoanelor cu dizabilități din centre în identificarea și implementarea soluțiilor de dezinstituționalizare.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Președintele Autorității Naționale
pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități,
Romi Mihăescu

București, 2 aprilie 2024.

Nr. 334.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 296 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

MINISTERUL EDUCAȚIEI

ORDIN**pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea și funcționarea centrelor de consiliere și orientare în carieră din instituțiile de învățământ superior**

În conformitate cu prevederile:

— art. 3 alin. (2) lit. d), art. 11 alin. (4), art. 121 alin. (8) lit. b), art. 126, 180, 193 și 198 din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare;

— art. 13 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Metodologia privind organizarea și funcționarea centrelor de consiliere și orientare în carieră din instituțiile de învățământ superior, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Direcția generală învățământ universitar din cadrul Ministerului Educației și instituțiile de învățământ superior implicate vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației,
Gigel Paraschiv,
secretar de stat

București, 22 martie 2024.
Nr. 4.042.

ANEXĂ

METODOLOGIE**privind organizarea și funcționarea centrelor de consiliere și orientare în carieră din instituțiile de învățământ superior****CAPITOLUL I
Dispoziții generale**

Art. 1. — (1) Prezenta metodologie reglementează modul de organizare și funcționare a centrelor de consiliere și orientare în carieră, denumite în continuare CCOC, constituite ca structuri fără personalitate juridică la nivelul instituțiilor de învățământ superior de stat sau particulare din România.

(2) CCOC-urile desfășoară, prin personal specializat angajat, activități de consiliere educațională și vocațională, consiliere și orientare în carieră, consiliere în scop de optimizare personală și servicii de consiliere psihologică, adresate studenților, elevilor, absolvenților și altor membri ai comunității academice, cu respectarea legislației în vigoare.

(3) Activitățile prevăzute la alin. (2) au la bază principiul dreptului la asistență și la servicii complementare gratuite în învățământul superior de stat, în conformitate cu prevederile legale.

Art. 2. — Activitatea de consiliere se adresează:

a) studenților instituției de învățământ superior, indiferent de programul de studii la care aceștia sunt înmatriculați sau de forma de învățământ, inclusiv studenților internaționali veniți la studii prin programe de mobilități;

b) elevilor din anii terminali de liceu, prin parteneriate încheiate cu unități din învățământul preuniversitar sau în urma solicitărilor individuale ale acestora;

c) absolvenților proprii sau ai altor instituții de învățământ superior, precum și oricăror persoane interesate să urmeze un program de studii universitare sau postuniversitare în cadrul instituției de învățământ superior.

Art. 3. — (1) CCOC are ca obiectiv fundamental sprijinirea tinerilor în vederea alegerii unui parcurs educațional și profesional potrivit. Astfel, activitățile CCOC au rolul de a sprijini studenții, respectiv elevii și absolvenții în alegerea unui traseu educațional și a unui traseu de carieră în raport cu propriile interese și abilități, de a le facilita angajarea, de a organiza activități menite să dezvolte abilitățile transversale

necesare pentru integrarea pe piața muncii și mărirea gradului de angajabilitate prin următoarele tipuri de activități:

a) informarea cu privire la carieră, care se referă la oferirea tuturor informațiilor necesare pentru a planifica, a obține și a păstra un anumit loc de muncă;

b) educația cu privire la carieră, prin oferirea de informații privind piața muncii, interrelaționare, dezvoltarea abilităților de a face alegeri privind educația, formarea, munca și viața, în general, oportunitățile de a experimenta diverse roluri din viața comunității sau din cea profesională, precum și instrumentele pentru planificarea carierei;

c) clarificarea scopurilor și aspirațiilor astfel încât tinerii să își înțeleagă propriul profil educațional, să ia decizii informate, să fie responsabili pentru propriile acțiuni și să își gestioneze cariera și procesul de tranziție în diferite momente;

d) sprijinirea integrării absolvenților învățământului liceal în mediul universitar;

e) sprijinirea integrării studenților internaționali în comunitatea academică, pe durata studiilor lor în România, alături de departamentele/structurile interne care se ocupă de organizarea și buna funcționare a acestor programe de mobilități;

f) sprijinirea reducerii abandonului universitar cauzat de motive de adaptare la mediul universitar sau de orientare în carieră;

g) orientarea vocațională a studenților astfel încât aceștia să fie capabili să își poată planifica și gestiona în mod optim propriul traseu educațional;

h) oferirea de sprijin studenților cu cerințe educaționale speciale, cu tulburări de învățare, proveniți din medii dezavantajate sau care se confruntă cu probleme de natură psihoemoțională pentru parcurgerea cu succes a studiilor universitare;

i) oferirea de sprijin studenților cu dizabilități pentru accesibilizarea învățământului superior, respectiv pentru parcurgerea studiilor;

j) dezvoltarea abilităților de integrare pe piața muncii ale studenților și proaspeților absolvenți;

k) asigurarea stării de bine a studenților.

(2) Activitățile CCOC vizează:

a) activitățile de informare, consiliere și orientare pentru studenți, individuale sau de grup, după caz, vizează:

- (i) consiliere vocațională și educațională;
- (ii) consiliere în scop de optimizare personală;
- (iii) consiliere și evaluare psihologică, cu respectarea legislației în vigoare;
- (iv) consiliere în carieră și evaluarea aptitudinală;

b) activitățile legate de creșterea gradului de inserție pe piața muncii a studenților și absolvenților vizează:

- (i) suport pentru întocmirea unui portofoliu de angajare — CV, scrisoare de intenție, simularea interviului de angajare, sprijin și consultanță în alegerea unui loc de muncă în funcție de profilul studentului;
- (ii) facilitarea relației dintre studenți și piața muncii, astfel încât aceștia să cunoască nevoile și provocările reale ale pieței muncii, inclusiv prin organizarea de prezentări ale potențialilor angajatori în fiecare an universitar;
- (iii) sesiuni de formare pentru dezvoltarea competențelor transversale ale studenților, desfășurate în urma unor analize de nevoi desfășurate periodic în rândul studenților;
- (iv) realizarea de studii și analize periodice privind abandonul universitar, integrarea absolvenților pe piața muncii și impactul serviciilor de consiliere și orientare profesională, precum și propunerea de măsuri pentru reducerea ratei de abandon;
- (v) elaborarea și aplicarea de instrumente specifice în scopul monitorizării inserției pe piața muncii a absolvenților instituției de învățământ superior;
- (vi) organizarea de activități dedicate studenților cu participarea unor alumni;

c) activitățile legate de educația cu privire la carieră vizează informarea și consilierea studenților asupra rutelor educaționale din cadrul instituțiilor de învățământ superior, pentru programele de studii universitare organizate la toate ciclurile și formele de învățământ superior, inclusiv prin organizarea, cel puțin o dată pe semestru, a unui târg de prezentare a ofertelor programelor de studii din cadrul instituției de învățământ superior;

d) activitățile privind informarea și consilierea elevilor asupra rutelor educaționale și ocupaționale disponibile în oferta universitară, a sistemului de credite transferabile la nivel universitar, în conformitate cu Registrul național al calificărilor în învățământul superior și Cadrul național al calificărilor, astfel încât aceștia să fie capabili să își poată planifica și gestiona în mod optim propriul traseu educațional, vizează:

- (i) sesiuni de prezentare în cadrul activităților de tip „zilele porților deschise”, târguri educaționale sau vizite tematice etc.;
- (ii) webinare, workshopuri, ateliere tematice;

e) acțiunile de combatere a abandonului universitar vizează:

- (i) organizarea unor programe de introducere în mediul universitar destinate studenților din anul I sau sprijinirea activităților organizațiilor studențești care desfășoară activități orientate spre familiarizarea studenților din anul I cu mediul academic;
- (ii) realizarea de studii și analize periodice privind abandonul universitar și cauzele acestuia, precum și propunerea de măsuri pentru reducerea acestui fenomen;
- (iii) susținerea, prin activități specifice, a implementării proiectelor de reintegrare a studenților, de tip „A doua șansă”, și a celor de sprijinire a studenților din medii dezavantajate, de tipul „Primul student din familie”;
- (iv) organizarea de ședințe gratuite de consiliere psihologică, individuale și de grup, după caz, cu condiția ca în cadrul CCOC să existe personal specializat în acest sens, cu respectarea legislației în vigoare;

- (v) organizarea de sesiuni de informare privind sănătatea mintală și starea de bine a studenților, relația studenților cu instituția de învățământ superior;
- (vi) activități de sprijinire a studenților cu dizabilități și cerințe educaționale speciale, precum și de monitorizare a parcursului lor educațional;
- (vii) activități de sprijinire a integrării în colectivitatea academică a studenților care provin din grupuri sociale dezavantajate;
- (viii) activități de reducere a fenomenului de violență — bullying în cadrul instituției de învățământ superior.

CAPITOLUL II

Componenta CCOC

Art. 4. — (1) Din cadrul CCOC pot face parte următoarele categorii de personal specializat, fără ca enumerarea să fie limitativă:

- a) psihologi;
- b) consilieri în carieră;
- c) sociologi;
- d) cadre didactice cu expertiză în domeniul de specializare al studenților și absolvenților.

(2) Numărul angajaților din cadrul CCOC se stabilește pornind de la numărul de studenți înmatriculați în cele patru cicluri de studii. Raportul minim acceptat este de cel puțin 1 angajat specializat/2.000 de studenți înmatriculați.

Art. 5. — (1) CCOC se subordonează academic senatului universității și administrativ rectorului.

(2) CCOC este condus de un cadru didactic coordonator sau de o persoană încadrată ca personal didactic auxiliar care are formarea profesională inițială ori continuă în unul dintre domeniile: psihologie, sociologie, științele educației, desemnată prin decizie a rectorului, cu avizul consiliului de administrație.

(3) Coordonatorul CCOC întocmește anual și prezintă consiliului de administrație un raport asupra activității desfășurate și a serviciilor oferite, publicat apoi pe site-ul instituțiilor de învățământ superior.

(4) Colectarea și centralizarea datelor statistice referitoare la numărul de elevi, studenți și absolvenți consiliați și la încadrarea cu personal a CCOC-urilor se realizează cu ajutorul platformei informatice ANS (Platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior). Instituțiile de învățământ superior au obligația de a furniza Ministerului Educației datele solicitate de acesta, cu respectarea prevederilor legale. Refuzul sau raportarea falsă încalcă principiul răspunderii publice și duce la sancțiunile prevăzute de lege.

(5) CCOC vor întocmi anual un raport de activitate și un plan de activități pentru anul universitar următor. Acestea vor fi prezentate și aprobate de senatul universitar.

(6) CCOC poate derula activități de colectare de feedback din partea beneficiarilor de servicii oferite de către CCOC cu scopul de a-și îmbunătăți serviciile oferite.

(7) Prin excepție de la prevederile alin. (6), CCOC poate colecta informații și din partea celorlalți studenți care nu au beneficiat de servicii, pentru a-și actualiza și îmbunătăți permanent oferta de servicii și activități.

Art. 6. — (1) În vederea întocmirii planului anual de activități și în desfășurarea activităților curente, CCOC colaborează cu organizațiile studențești legal constituite și cu studenții reprezentanți în structurile de conducere ale instituției de învățământ superior, precum și cu reprezentanți ai angajatorilor sau ai altor instituții care desfășoară activități relevante pentru atingerea obiectivelor CCOC.

(2) CCOC poate organiza consultări periodice, cel puțin semestriale, cu privire la activitatea sa, la care pot participa organizații studențești legal constituite și studenții reprezentanți în structurile de conducere ale instituției de învățământ superior. Consultările periodice vor fi anunțate pe site-ul universității cu cel puțin 10 zile calendaristice înainte de data desfășurării lor.

(3) CCOC va organiza sesiuni de informare anuale — sau ori de câte ori este necesar — pentru cadrele didactice sau structurile responsabile de calitatea actului educațional/de predare, din cadrul instituțiilor de învățământ superior, privind observațiile sau concluziile activității de consiliere psihologică și sprijin educațional derulate de către CCOC.

(4) În implementarea planului anual de activități, CCOC poate stabili, prin intermediul instituției de învățământ superior, parteneriate sau protocoale de colaborare cu organizații nonguvernamentale, cu organizații studențești, cu organizații/structuri de reprezentare a elevilor, cu reprezentanți ai mediului de afaceri și ai angajatorilor pentru a promova activitățile centrului sau pentru a desfășura activități comune.

Art. 7. — Baza materială necesară desfășurării activităților CCOC se asigură de către instituția de învățământ superior organizatoare.

CAPITOLUL III Dispoziții finale

Art. 8. — (1) Finanțarea CCOC se face prin bugetul consolidat al universității și prin fonduri dedicate de la bugetul de stat, acordate de Ministerul Educației în vederea implementării Programului național de reducere a abandonului universitar, conform art. 121 alin. (8) lit. b) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare.

(2) În scopul asigurării/dezvoltării activității CCOC, instituția de învățământ superior poate atrage fonduri nerambursabile și alte resurse extrabugetare. Instituțiile de învățământ superior au posibilitatea de a depune anual proiecte specifice de dezvoltare instituțională în vederea obținerii de finanțare care vizează activitatea CCOC.

Art. 9. — În maximum 3 luni de la publicarea prezentei metodologii în Monitorul Oficial al României, Partea I, fiecare instituție de învățământ superior va elabora propria metodologie, aprobată de către senatul universității, cu respectarea prevederilor prezentei metodologii.

MINISTERUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII

O R D I N privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Comisiei de evaluare a performanței pentru integrarea activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică a organizațiilor de cercetare

Ținând cont de:

— Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență;

— Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 5 decembrie 2023 de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 29 octombrie 2021 de aprobare a evaluării Planului de redresare și reziliență al României;

— Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare;

— Acordul de finanțare nr. 39.991 din 6 aprilie 2022 privind implementarea reformelor și/sau investițiilor finanțate prin Planul național de redresare și reziliență dintre Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene și Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării;

— Legea nr. 25/2023 privind integrarea voluntară a organizațiilor de cercetare, dezvoltare și inovare din România în Spațiul European de Cercetare, precum și pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică;

— Hotărârea Guvernului nr. 138/2024 pentru aprobarea Normelor metodologice privind evaluarea performanței pentru integrarea activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică a organizațiilor de cercetare, precum și pentru stabilirea criteriilor de selectare a experților evaluatori prevăzute la art. 19 din Legea nr. 25/2023 privind integrarea voluntară a organizațiilor de cercetare, dezvoltare și inovare din România în Spațiul European de Cercetare, precum și pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică;

— Ordinul ministrului cercetării, inovării și digitalizării nr. 20.492 din 10.05.2022 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării;

— Ordinul ministrului cercetării, inovării și digitalizării nr. 21.208 din 5.10.2023 privind modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului cercetării, inovării și digitalizării nr. 20.492 din 10.05.2022 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării;

— Referatul de aprobare nr. 700.098 din 29.02.2024 a proiectului de ordin privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Comisiei de evaluare privind evaluarea performanței pentru integrarea activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică a organizațiilor de cercetare,

în temeiul art. 12 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 371/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul cercetării, inovării și digitalizării emite prezentul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de evaluare a performanței pentru integrarea activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică a organizațiilor de cercetare, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul cercetării, inovării și digitalizării,

Bogdan-Gruia Ivan

București, 29 februarie 2024.

Nr. 20.488.

REGULAMENT

de organizare și funcționare al Comisiei de evaluare a performanței pentru integrarea activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică a organizațiilor de cercetare

CAPITOLUL I

Rolul, scopul și atribuțiile Comisiei de evaluare

ARTICOLUL 1

Dispoziții generale

Prezentul regulament de organizare și funcționare (*ROF*) stabilește modul de organizare și funcționare al Comisiei de evaluare a performanței pentru integrarea activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică a organizațiilor de cercetare, denumită în continuare *Comisia de evaluare*, care se înființează și își desfășoară activitatea în conformitate cu art. 19 alin. (7) din Legea nr. 25/2023 privind integrarea voluntară a organizațiilor de cercetare, dezvoltare și inovare din România în Spațiul European de Cercetare, precum și pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică.

ARTICOLUL 2

Scopul Comisiei de evaluare

Scopul Comisiei de evaluare este de a gestiona procesul de evaluare a performanței activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică a organizațiilor de cercetare, în conformitate cu prevederile art. 6—10 din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 138/2024 pentru aprobarea Normelor metodologice privind evaluarea performanței pentru integrarea activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică a organizațiilor de cercetare, precum și pentru stabilirea criteriilor de selectare a experților evaluatori prevăzute la art. 19 din Legea nr. 25/2023 privind integrarea voluntară a organizațiilor de cercetare, dezvoltare și inovare din România în Spațiul European de Cercetare, precum și pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică.

ARTICOLUL 3

Atribuțiile Comisiei de evaluare

Atribuțiile Comisiei de evaluare sunt următoarele:

a) selectează experții evaluatori independenți în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1)—(5) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 138/2024;

b) propune ministrului cercetării, inovării și digitalizării, în vederea emiterii ordinului de aprobare a experților evaluatori independenți în cadrul fiecărui proces de evaluare, în conformitate cu art. 5 alin. (7) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 138/2024, numele a 3 experți evaluatori independenți titulari și a 2 experți evaluatori independenți supleanți pentru fiecare proces de evaluare;

c) asigură instruirea experților evaluatori independenți în conformitate cu art. 5 alin. (8) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 138/2024;

d) analizează rapoartele de evaluare finale ale echipelor de experți evaluatori independenți și motivează aprobarea sau respingerea acestora, după caz, în conformitate cu art. 9 alin. (13) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 138/2024;

e) dispune reluarea procesului de evaluare a unei organizații de cercetare în condițiile prevăzute de art. 9 alin. (14) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 138/2024;

f) propune emiterea ordinului ministrului cercetării, inovării și digitalizării de încadrare într-o clasă de performanță în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (16) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 138/2024;

g) soluționează contestațiile privind rezultatele evaluării în conformitate cu art. 10 alin. (3) și (4) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 138/2024;

h) propune emiterea ordinului ministrului cercetării, inovării și digitalizării privind revocarea membrilor Comisiei de evaluare, prevăzut la art. 14 alin. (2) lit. c);

i) informează periodic Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării (*MCID*) cu privire la activitatea desfășurată.

CAPITOLUL II

Selectia, organizarea și funcționarea Comisiei de evaluare

ARTICOLUL 4

Selectarea membrilor Comisiei de evaluare

(1) *MCID* organizează concursul pentru selectarea membrilor Comisiei de evaluare în conformitate cu procedura prevăzută la art. 3 din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 138/2024.

(2) Membrii Comisiei de evaluare sunt numiți pentru o perioadă de 5 ani, conform prevederilor art. 19 alin. (7) din Legea nr. 25/2023.

(3) În cazul în care în urma concursului nu sunt selectați toți membrii Comisiei de evaluare, concursul se reia până la completarea celor 28 de poziții prevăzute la art. 19 alin. (7) din Legea nr. 25/2023.

ARTICOLUL 5

Președintele și vicepreședintele Comisiei de evaluare

(1) Președintele și vicepreședintele Comisiei de evaluare sunt aleși prin vot de către membri în cadrul primei ședințe a comisiei.

(2) Președintele și vicepreședintele Comisiei de evaluare sunt aleși pentru un mandat de 5 ani.

(3) În cazul indisponibilității președintelui Comisiei de evaluare, atribuțiile sale sunt preluate de către vicepreședinte, pe baza unei notificări scrise și comunicate atât Comisiei de evaluare, cât și *MCID*.

ARTICOLUL 6

Atribuțiile președintelui Comisiei de evaluare

Atribuțiile președintelui Comisiei de evaluare sunt următoarele:

a) convoacă și conduce ședințele în plen ale Comisiei de evaluare;

b) stabilește ordinea de zi a ședințelor Comisiei de evaluare. Aceasta poate fi modificată prin votul membrilor Comisiei de evaluare, la cererea oricărui membru;

c) asigură legătura operativă a Comisiei de evaluare cu ministrul cercetării, inovării și digitalizării și, după caz, cu secretarul de stat cu atribuții de coordonare a activității de

cercetare-dezvoltare, în vederea informării acestora despre activitatea Comisiei de evaluare;

d) asigură comunicarea hotărârilor, recomandărilor și documentelor elaborate de Comisia de evaluare în îndeplinirea atribuțiilor sale către ministrul cercetării, inovării și digitalizării și, după caz, către secretarul de stat cu atribuții de coordonare a activității de cercetare-dezvoltare;

e) reprezintă Comisia de evaluare în relația cu terții, conform mandatului acordat de către MCID.

ARTICOLUL 7

Ședințele Comisiei de evaluare

(1) Ședințele Comisiei de evaluare se pot derula atât cu prezența fizică a membrilor, cât și online.

(2) Convocarea ședințelor Comisiei de evaluare, transmiterea invitațiilor și agendei preliminare către membri se realizează de către secretariatul prevăzut la art. 12, cu cel puțin 3 zile înaintea datei stabilite pentru ședință. Documentele supuse dezbaterii vor fi transmise cu cel puțin 24 de ore înaintea convocării.

(3) Convocarea ședințelor Comisiei de evaluare se face întotdeauna în scris, invitațiile către membri fiind transmise prin e-mail.

(4) La începutul fiecărei ședințe se adoptă agenda acesteia.

(5) Deciziile adoptate în cadrul ședințelor Comisiei de evaluare sunt rezumate într-o minută, care conține inclusiv sinteza deciziilor. Acest document se elaborează de către secretariat și se transmite tuturor membrilor Comisiei de evaluare, precum și altor responsabili desemnați pentru îndeplinirea deciziilor, în termen de 5 zile de la data ședinței.

(6) Observațiile asupra minutei pot fi trimise secretariatului în termen de 5 zile de la transmiterea acesteia. Observațiile sunt consemnate în scris, iar documentul final este transmis membrilor Comisiei de evaluare, în termen de 10 zile de la data ședinței.

(7) Ședințele Comisiei de evaluare sunt înregistrate în sistem audio, conform prevederilor legale în vigoare.

(8) La ședințele Comisiei de evaluare, președintele acesteia poate invita personalități recunoscute pentru experiența și competența lor în domenii care prezintă relevanță în raport cu obiectul evaluării, aceștia neavând calitate de membri.

(9) Persoanele prevăzute la alin. (8) beneficiază de un vot consultativ. Votul consultativ reprezintă părerea cerută persoanelor avizate în cadrul unor discuții, dar care nu obligă pe ceilalți participanți în privința hotărârii ce urmează a se lua.

ARTICOLUL 8

Procesul de luare a deciziilor

(1) Pentru atingerea cvorumului de ședință este nevoie de 15 membri din totalul membrilor Comisiei de evaluare.

(2) Fiecare membru al Comisiei de evaluare beneficiază de câte un vot.

(3) Deciziile Comisiei de evaluare se adoptă prin majoritate simplă, și anume jumătate plus unu din numărul membrilor prezenți.

(4) La inițiativa președintelui sau la propunerea membrilor Comisiei de evaluare, documentele propuse pentru dezbateri pot fi agreate ca urmare a consultării membrilor prin procedură scrisă.

(5) În cazul consultării prin procedură scrisă, secretariatul transmite documentele de analizat în format electronic, membrilor Comisiei de evaluare.

(6) Dacă, în termen de 3 zile de la data inițierii procedurii scrise, secretariatul primește de la membrii Comisiei de evaluare obiecții scrise asupra documentelor aflate în consultare, acesta informează președintele, care dispune acceptarea acestora sau inițiază consultări cu acei membri care au formulat obiecții. Documentele revizuite vor face obiectul unei noi consultări prin procedură scrisă a membrilor Comisiei de evaluare.

(7) În termen de 2 zile de la data retransmiterii documentelor, fiecare membru al Comisiei de evaluare transmite opinia sa, în format electronic, secretariatului. În lipsa unui răspuns transmis în acest termen, documentele se consideră acceptate tacit de către respectivul membru al Comisiei de evaluare.

ARTICOLUL 9

Limba de lucru

(1) Limba de lucru a Comisiei de evaluare este limba română. În cazul în care în componența Comisiei de evaluare se găsesc membri de altă naționalitate, limba de lucru este limba engleză sau membrilor de altă naționalitate li se asigură traducere în limba engleză.

(2) Documentele de lucru ale Comisiei de evaluare se redactează în limba română și se traduc în limba engleză, dacă este cazul.

CAPITOLUL III

Selecția experților evaluatori independenți

ARTICOLUL 10

Selecția experților evaluatori independenți

(1) Comisia de evaluare propune procedura de selecție a experților evaluatori independenți, a experților evaluatori independenți supleanți, în condițiile prevăzute la art. 5 alin. (1)–(5) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 138/2024, și o adoptă în termen de 15 zile de la prima ședință a acesteia.

(2) În cadrul fiecărui proces de evaluare a unei organizații de cercetare, componența echipei de evaluare este constituită din 3 experți evaluatori independenți, 2 supleanți și 1 reprezentant din partea MCID, cu rol de observator.

(3) În cazul în care unul dintre cei 3 experți evaluatori independenți nu poate participa în cadrul procesului de evaluare, acesta este înlocuit de către un membru supleant desemnat de coordonatorul echipei de evaluare.

CAPITOLUL IV

Finanțarea Comisiei de evaluare

ARTICOLUL 11

Finanțarea Comisiei de evaluare

Modalitățile de plată și cuantumurile sumelor reprezentând indemnizații, precum și alte cheltuieli necesare pentru activitățile de evaluare independentă realizate de membrii Comisiei de evaluare, respectiv experții evaluatori independenți, inclusiv din străinătate, se realizează în conformitate cu prevederile ordinului ministrului cercetării, inovării și digitalizării prevăzut la art. 5 alin. (9) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 138/2024.

CAPITOLUL V

Secretariatul Comisiei de evaluare

ARTICOLUL 12

Secretariatul Comisiei de evaluare

MCID, prin intermediul Unității de implementare a reformelor PSF, asigură secretariatul Comisiei de evaluare, precum și sprijinul logistic și resursele materiale necesare desfășurării activității acesteia.

CAPITOLUL VI

Etica și răspunderea membrilor Comisiei de evaluare

ARTICOLUL 13

Etica și regulile de conduită

(1) Membrii Comisiei de evaluare au obligația de a păstra confidențialitatea asupra datelor, informațiilor și documentelor din cadrul procesului de evaluare.

(2) Nu poate participa la evaluarea unei organizații de cercetare, în calitate de membru al Comisiei de evaluare sau expert evaluator independent, persoana care se află în una dintre următoarele situații:

a) are un contract individual de muncă cu organizația de cercetare evaluată sau a avut un contract individual de muncă cu aceasta în ultimii 5 ani;

b) a fost membru într-o echipă de proiect în ultimii 3 ani cu o persoană din organizația de cercetare evaluată;

c) are soț/soție, rude sau afini până la gradul II inclusiv care sunt angajați în organizația de cercetare evaluată;

d) are raporturi comerciale cu organizația de cercetare evaluată;

e) are interes patrimonial direct sau indirect de la organizația evaluată.

(3) Membrii Comisiei de evaluare, precum și experții evaluatori independenți aflați în una dintre situațiile prevăzute la alin. (2) sunt obligați să nu participe la procesul de evaluare a respectivei organizații de cercetare și să nu ia nicio altă decizie cu privire la respectiva organizație de cercetare în exercitarea atribuțiilor ce le sunt conferite de Legea nr. 25/2023 și de Hotărârea Guvernului nr. 138/2024, încălcarea obligațiilor constituind abatere disciplinară, dacă nu este o faptă mai gravă, potrivit legii.

(4) Procesele de evaluare desfășurate cu încălcarea prevederilor alin. (3) sunt nule.

(5) Membrii Comisiei de evaluare au obligația de a respecta următoarele reguli de conduită:

a) să acționeze în interesul Comisiei de evaluare în concordanță cu rolul, scopul și atribuțiile acesteia;

b) să nu acționeze în scopul obținerii de avantaje financiare sau alte beneficii pentru sine sau pentru alții;

c) să acționeze în conformitate cu deciziile Comisiei de evaluare adoptate în condițiile ROF.

ARTICOLUL 14

Revocarea membrilor Comisiei de evaluare

(1) Membrii Comisiei de evaluare pot fi revocați în următoarele cazuri:

a) nu participă la 2 ședințe consecutive sau la 5 ședințe fără justificare și fără a înștiința președintele Comisiei de evaluare;

b) refuză sistematic îndeplinirea sarcinilor propuse în mai mult de 4 reuniuni de lucru în cadrul ședințelor;

c) încalcă prevederile art. 13;

d) prin cerere scrisă adresată președintelui, prin secretariat, cu cel puțin 60 de zile înainte de retragerea din componența Comisiei de evaluare.

(2) Procedura de revocare se desfășoară după cum urmează:

a) cel puțin un membru al Comisiei de evaluare sau MCID solicită motivat declanșarea procedurii de revocare a unui membru, în situațiile prevăzute la alin. (1) lit. a), b) și c);

b) propunerea de revocare se analizează de către membrii Comisiei de evaluare, se supune votului și se aprobă sau se respinge, după caz;

c) revocarea unui membru al Comisiei de evaluare se face prin ordin al ministrului cercetării, inovării și digitalizării;

d) poziția rămasă vacantă în urma revocării unui membru se ocupă în condițiile prevăzute la art. 4;

e) în cazul în care, după declanșarea procedurii, situațiile pentru revocare prevăzute la alin. (1) lit. a), b) și c) nu se confirmă, procedura de revocare încetează.

(3) Atunci când o poziție de membru în Comisia de evaluare devine vacantă în condițiile prevăzute la alin. (1) lit. d), MCID organizează un concurs de selecție în conformitate cu prevederile art. 4, în termen de 30 de zile de la înregistrarea cererii.

ARTICOLUL 15

Răspunderea membrilor Comisiei de evaluare

(1) Membrii Comisiei de evaluare răspund, în condițiile legii, pentru orice decizie cu privire la o hotărâre, un document sau o recomandare emisă în exercitarea atribuțiilor lor care a creat un prejudiciu MCID sau oricărei persoane prejudiciate.

(2) Nu răspunde pentru acțiunile sale membrul Comisiei de evaluare care a votat împotriva unei hotărâri, unui document sau a unei recomandări și a informat MCID și, după caz, pe secretarul de stat cu atribuții de coordonare a activității de cercetare-dezvoltare despre riscul producerii unui prejudiciu.

CAPITOLUL VII

Dispoziții finale

ARTICOLUL 16

Dispoziții finale

Orice propunere de modificare a ROF va fi comunicată secretariatului, care asigură consultarea tuturor membrilor și întreprinde, după caz, demersurile necesare pentru modificarea și adoptarea acestuia.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 11

din 11 martie 2024

Dosar nr. 2.994/1/2023

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele delegat al Secției I civile
Ionel Barbă	— președintele delegat al Secției de contencios administrativ și fiscal
Ileana Ruxandra Tirică	— judecător la Secția I civilă
Mirela Vișan	— judecător la Secția I civilă
Eugenia Pușcașiu	— judecător la Secția I civilă
Beatrice Ioana Nestor	— judecător la Secția I civilă
Mariana Hortolomei	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Mihaela Voinescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Veronica Dumitrache	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Maria Ilie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mihnea Adrian Tănase	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mădălina-Elena Vladu-Crevon	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 2.994/1/2023, a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Elena Adriana Stamatescu, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Galați — Secția de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 3.717/121/2022.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

6. De asemenea, referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale opinii teoretice exprimate de judecători în materia ce face obiectul sesizării, iar Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

7. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

8. Tribunalul Galați — Secția de contencios administrativ și fiscal a dispus, prin Încheierea din 14 decembrie 2023, în Dosarul nr. 3.717/121/2022, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *un copil adoptat cu efecte depline și care, anterior adopției, a stabilit relații de familie și a fost îngrijit de către părintele supraviețuitor împreună cu părintele persecutat politic, decedat înainte de pronunțarea adopției, este inclus în categoria persoanelor ce pot beneficia de indemnizația prevăzută de art. 5 alin. (5¹) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare (Decretul-lege nr. 118/1990)?*

9. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 27 decembrie 2023 cu nr. 2.994/1/2023, termenul de judecată fiind stabilit la 11 martie 2024.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

10. *Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare*

Art. 5. — „(...) (5¹) De prevederile alin. (6)—(9) beneficiază în mod corespunzător și copilul minor la data căsătoriei părintelui său cu persoana aflată în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) și care a fost crescut de către părintele beneficiar de indemnizație potrivit prezentei legi. (...)”

III. Expunerea succintă a procesului

11. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului Galați — Secția de contencios administrativ și fiscal, cu nr. 3.717/121/2022, la data de 12 octombrie 2022, reclamanta V.I. a solicitat, în contradictoriu cu pârâta Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială G., anularea deciziei prin care s-a respins cererea de acordare a unor drepturi prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990.

12. Aceasta a arătat că a fost înfiată și crescută de la o vârstă foarte mică de către soții V.N. și V.A, dovezi în acest sens fiind certificatul de moștenitor nr. xxx din 29 septembrie 1989, dar și adeverința emisă de comuna P.

13. Prin întâmpinare, intimata a arătat că a procedat la respingerea cererii de acordare a drepturilor în temeiul Decretului-lege nr. 118/1990 deoarece, deși prin Legea nr. 232/2020 pentru modificarea și completarea Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere

de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri (*Legea nr. 232/2020*) au fost incluși ca beneficiari ai Decretului-lege nr. 118/1990 și copiii titularilor persecuției politice, reclamanta a fost adoptată doar de V.A.

14. Numitul V.N. a fost privat de libertate în perioada 16 aprilie 1948—15 mai 1949, pentru fapta prevăzută de art. 327 bis din Codul penal din 1936 și a decedat la data de 1 iulie 1968.

15. Reclamanta s-a născut la data de 17 februarie 1955 și a fost adoptată cu toate efectele filiației firești doar de către V.A., după ce a survenit decesul deținutului politic, la data de 26 august 1971.

16. La termenul de judecată din 7 decembrie 2023, tribunalul a pus în discuția părților oportunitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept expuse la paragraful 8 din prezenta decizie.

17. Prin încheierea de ședință din 14 decembrie 2023, sesizarea a fost considerată admisibilă și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus suspendarea judecării.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

18. Instanța de trimitere a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

19. Astfel, este îndeplinită condiția existenței unei cauze aflate pe rolul instanței, cererea de sesizare formulându-se, din oficiu, în cadrul unui litigiu aflat pe rolul Tribunalului Galați — Secția de contencios administrativ și fiscal, iar cauza nu a fost soluționată.

20. Tribunalul Galați — Secția de contencios administrativ și fiscal a fost legal investit și judecă cauza în ultimă instanță, potrivit dispozițiilor art. 13 alin. (8) teza a doua din Decretul-lege nr. 118/1990.

21. Chestiunea de drept antamată a cărei interpretare se solicită are efecte cu privire la judecata în fond a cauzei, deoarece trebuie să rezulte în mod clar dacă reclamanta face parte din categoria subiecților stabiliți de lege ca fiind beneficiari ai indemnizației, acesta fiind, printre altele, motivul deciziei de respingere atacate.

22. Norma juridică a cărei interpretare se solicită a fost introdusă prin *Legea nr. 71/2022* pentru completarea *Decretului-lege nr. 118/1990* privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri (*Legea nr. 71/2022*), fapt din care rezultă că interpretarea normei este o chestiune de drept nouă.

23. Problema de drept nu a făcut obiectul unei statuări a Înaltei Curți de Casație și Justiție prin intermediul recursului în interesul legii ori hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și nici nu a fost identificată o astfel de problemă de drept în curs de soluționare, în limita cercetării registrelor publice electronice ale Înaltei Curți de Casație și Justiție efectuate de către instanță.

24. Problema de drept nu a primit dezlegări jurisprudențiale consecutive și nu s-a conturat o practică unitară cu privire la aceasta, în special datorită momentului intrării în vigoare a noului text legal, respectiv 3 aprilie 2022, față de data formulării cererii reclamantei către administrație, 27 iulie 2022.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

25. Părțile au fost citate pentru termenul din 7 decembrie 2023 cu mențiunea de a-și preciza poziția cu privire la sesizare. Doar pârâta a fost prezentă și a apreciat că se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

26. După comunicarea raportului întocmit de judecătorii-raportori, în condițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au formulat puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

27. Completul de judecată investit cu soluționarea Dosarului nr. 3.717/121/2022 a reținut că din norma legală nou-instituită rezultă că o nouă categorie de persoane beneficiază de dreptul la indemnizație, respectiv copiii care erau minori la data căsătoriei dintre un soț și soțul persecutat politic și care au fost crescuți de către părintele persecutat politic.

28. Textul legal stabilește două condiții cumulative. Prima condiție este ca fiul/fiica să fie minor/minoră la data la care s-a încheiat sau era în desfășurare căsătoria dintre părintele său și părintele persecutat politic, chiar dacă acest copil nu aparține acestuia din urmă. Ca urmare a adopției cu efecte depline, minorul devine copilul adoptatorului. Drept urmare, se poate stabili că, potrivit normei juridice legale, copilul adoptat anterior căsătoriei sau în timpul căsătoriei doar de către soțul persoanei persecutate politic este subiect cu vocație la drepturile stabilite de Decretul-lege nr. 118/1990.

29. Așadar, nu prezintă importanță că acest copil s-a născut înainte sau după căsătorie, ci că la momentul căsătoriei acesta era minor, chiar dacă minoratul a durat pe perioada a unei singure zile.

30. Cea de-a doua condiție este ca același copil să fi fost crescut de către părintele persecutat politic, deci că aceștia au stabilit relații reale de familie de tipul părinte-copil, indiferent de situația juridică a copilului, din afara căsătoriei, din altă relație sau adoptat doar de celălalt soț.

31. În cauză, din relațiile oferite de către autorități, rezultă că ambii părinți, soț și soție, s-au ocupat de reclamanta minoră pe o perioadă mare de timp, respectiv 11 ani, până când a intervenit decesul domnului V.N., deci s-ar putea presupune că relațiile de familie apar mai degrabă ca fiind reale și strânse între reclamantă și persoana persecutată politic.

32. De asemenea, se poate stabili, fără dubiu, că reclamanta era minoră la data la care era în desfășurare căsătoria dintre soția adoptatoare și soțul persecutat politic.

33. În ceea ce privește legătura de rudenie soți—copil, pe de o parte, dacă copilul ar fi fost natural, acesta beneficia de dispozițiile *Decretului-lege nr. 118/1990* chiar dacă părintele ar fi decedat, deoarece acesta putea fi conceput în ultima zi a vieții soțului persecutat politic.

34. În mod similar, se încadrează în text și copilul care a fost crescut de către soțul persecutat politic, dar care nu are nicio legătură juridică cu acesta, astfel cum s-a descris mai sus.

35. Instanța de trimitere a apreciat că nu este lămurită cu privire la situația concretă în care copilul, care încă nu a stabilit juridic relația de rudenie cu niciunul dintre părinți, este minor la data existenței căsătoriei și este îngrijit de părintele persecutat politic, iar ulterior, după decesul acestuia, se stabilește legătura de rudenie cu soțul supraviețuitor, prin adopția de către acesta din urmă.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

36. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, o parte dintre curțile de apel au comunicat opinii teoretice ale magistraților. Nu a fost transmisă practică judiciară relevantă chestiunii de drept vizate de sesizare.

37. Opinia majoritară exprimată a fost aceea că pentru dezlegarea acestei chestiuni de drept sunt relevante dispozitivul și considerentele Deciziei nr. 4 din 30 ianuarie 2023, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în *Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 174 din 1 martie 2023 (Decizia nr. 4 din 30 ianuarie 2023)*, care se aplică prin asemănare și în privința interpretării dispozițiilor art. 5 alin. (5¹) din Decretul-lege nr. 118/1990. Astfel, în situația vizată de sesizare, copilul este inclus în categoria persoanelor ce pot beneficia de indemnizația prevăzută de art. 5 alin. (5¹) din Decretul-lege nr. 118/1990 (punctele de vedere transmise de Curtea de Apel București, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Ploiești).

38. O parte a judecătorilor au apreciat că dispozițiile art. 5 alin. (5)¹ din Decretul-lege nr. 118/1990 nu sunt incidente, având în vedere că reclamanta din cauza în care s-a formulat sesizarea nu era copilul celui căsătorit cu persoana aflată în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) din același act normativ, în timpul vieții acesteia din urmă (Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Târgu Mureș).

39. *Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție* a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

40. Curtea Constituțională nu s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor legale supuse interpretării.

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție în mecanismele de unificare a practicii

41. Fără a avea semnificația că Înalta Curte de Casație și Justiție ar fi statuat anterior cu privire la problemele puse în discuție, se impune totuși a fi menționată Decizia nr. 4 din 30 ianuarie 2023, prin care Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 5 alin. (6) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1208 din 10 decembrie 2020, cu modificările și completările ulterioare, copilul înfiat cu efectele filiației firești de alte persoane nu este exclus, pentru acest motiv, de la beneficiul drepturilor solicitate, în considerarea persecuției politice a părintelui său biologic.

X. Raportul asupra chestiunii de drept

42. Prin raportul întocmit, judecătorii-raportori au apreciat că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate a sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, lipsind cerința caracterului veritabil al chestiunii de drept.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

43. Prealabil cercetării în fond a problemei de drept supuse dezbaterii, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept va analiza dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, în raport cu prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora „dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, învestit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

44. Din cuprinsul prevederilor legale enunțate anterior rezultă că legiuitorul a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile — astfel cum au fost acestea decelate în jurisprudența instanței supreme dezvoltată pe marginea mecanismului procedural în discuție —, condiții care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, respectiv:

— existența unei cauze aflate în curs de judecată în ultimă instanță;

— cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și

Justiție, al curții de apel sau al tribunalului învestit să soluționeze cauza;

— ivirea unei veritabile chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei aflate în curs de judecată;

— chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;

— Înalta Curte de Casație și Justiție să nu se fi pronunțat asupra chestiunii de drept respective;

— problema de drept să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

45. Primele două condiții de admisibilitate sunt îndeplinite, deoarece sesizarea a fost formulată în cadrul unui litigiu aflat pe rolul Tribunalului Galați — Secția contencios administrativ și fiscal, învestit în mod legal cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, conform art. 13 alin. (8) teza a doua din Decretul-lege nr. 118/1990.

46. De asemenea, problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii aflat în curs de soluționare și nici nu s-a statuat deja asupra acesteia de către Înalta Curte de Casație și Justiție printr-o hotărâre obligatorie pentru instanțe.

47. Se verifică și condiția noutății, sesizarea instanței de trimitere fiind în legătură cu conținutul unei dispoziții legale recent intrate în vigoare, respectiv cea a art. 5 alin. (5)¹ din Decretul-lege nr. 118/1990, text legal introdus prin Legea nr. 71/2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 315 din 31 martie 2022. De asemenea, practica judiciară constituită în legătură cu acest text de lege este într-o fază incipientă, instanțele naționale furnizând, în majoritate, doar opinii teoretice, fără a identifica jurisprudență relevantă.

48. În ce privește condiția ca prin sesizare să fie dedusă spre interpretare o veritabilă chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei aflate în curs de judecată, analiza presupune verificarea premiselor acesteia, anume: existența unei chestiuni de drept, apte a primi o dezlegare de principiu, întrucât chestiunile ce vizează exclusiv aplicarea legii sau reprezintă aspecte de fapt nu pot primi o dezlegare de principiu în cadrul acestui mecanism; chestiunea de drept pusă în discuție trebuie să fie una veritabilă, serioasă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite și, prin urmare, să prezinte un anumit nivel de dificultate; chestiunea de drept să fie esențială, în sensul că de lămurirea ei depinde soluționarea pe fond a cauzei.

49. Or, în legătură cu primele două dintre aceste premise, se constată neregularități, care fac astfel demersul instanței de trimitere inadmisibil, după cum se va arăta în continuare.

50. Noțiunea de „chestiune de drept”, deși nu este definită de legiuitor, presupune în mod necesar o „problemă de drept reală și veritabilă”, în sensul ca „norma de drept disputată să fie îndoielnică, imperfectă, lacunară sau neclară” și să fie „legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare” (spre exemplu, deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 16 din 23 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 779 din 5 octombrie 2016, paragraful 37; nr. 32 din 30 martie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 553 din 26 iunie 2020, paragraful 46 etc.).

51. Chestiunea de drept supusă dezlegării trebuie să fie o chestiune care ridică serioase dificultăți de interpretare a unor dispoziții legale imperfecte, lacunare ori contradictorii, ce necesită rezolvarea de principiu a chestiunii de drept în procedura hotărârii prealabile, iar nu realizarea unor operațiuni de interpretare și aplicare a unui text de lege în raport cu circumstanțele particulare ce caracterizează fiecare litigiu, ori existența unor simple obstacole care ar putea fi înlăturate printr-o reflexie mai aprofundată a judecătorului cauzei (spre exemplu, deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 62 din 24 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 912 din 30 octombrie 2018, paragraful 44; nr. 1 din 18 ianuarie 2021,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 306 din 26 martie 2021, paragraful 67 etc.)

52. Așadar, nu orice chestiune de drept poate fi supusă interpretării prin acest mecanism de unificare jurisprudențială, ci numai aceea care ridică problema precarității textelor de lege, a caracterului lor dual și complex. În caz contrar, rolul instanței supreme ar deveni unul de soluționare directă a cauzei aflate pe rol și ar neutraliza rolul instanței legal investite, acela de a judeca în mod direct și efectiv procesul, rol consacrat constituțional.

53. Deopotrivă, definitoriu pentru această procedură este că urmărește interpretarea în drept cu caracter de principiu asupra unei norme de drept (îndoielnice, neclare), stabilită ca incidentă cauzei de către instanța de trimitere, aptă să ducă la dezlegarea raportului litigios, iar nu determinarea, în concret, a acestei norme de către instanța supremă, căreia ulterior instanța de trimitere să îi facă aplicare punctuală la speță, întrucât nu acesta este scopul mecanismului instituit prin dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă. Instanța supremă nu poate fi investită, în cadrul acestei proceduri, cu interpretarea și aplicarea legii în scopul soluționării efective a cauzei aflate pe rol, atribut care se impune cu necesitate să rămână în sfera de competență exclusivă a instanței de judecată legal investite cu soluționarea procesului.

54. Or, observând punctul de vedere expus de instanța de trimitere, se constată că sesizarea are ca scop aplicarea textului legal unei situații factuale particulare neprevăzute în conținutul normei și în raport cu care înțelege să solicite Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept să realizeze interpretarea.

58. În considerarea tuturor argumentelor expuse, mecanismul reglementat de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă nu poate fi utilizat, nefiind îndeplinită cerința potrivit căreia chestiunea de drept vizată de întrebare trebuie să fie reală, veritabilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite, pentru care să fie necesară o rezolvare de principiu.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Galați — Secția contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 3.717/121/2022, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile privind dezlegarea următoarei probleme de drept:

Un copil adoptat cu efecte depline și care, anterior adopției, a stabilit relații de familie și a fost îngrijit de către părintele supraviețuitor împreună cu părintele persecutat politic, decedat înainte de pronunțarea adopției, este inclus în categoria persoanelor ce pot beneficia de indemnizația prevăzută de art. 5 alin. (5¹) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare?

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 11 martie 2024.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329

C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR

și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

